

Prof. Engelmann, gehuwd met de pianiste Emma Braudes, was een bekend voorvechter van Brahms. Bij hem op de Maliebaan kwamen vele bekende persoonlijkheden bijeen: Brahms, het echtpaar Robert en Clara Schumann, jhr. J. C. M. van Riemsdijk, Julius Röntgen, e.a.

Johan Wagenaar speelde daar kwartet (altviool) en door prof. Engelmann leerde hij de Duitse componist Heinrich von Herzogenberg kennen. Teneinde zich nog eens extra te bekwamen in de contrapuntische stijl, ging Johan bij hem een jaar in Berlijn studeren (1892).

Toen Richard Hol in 1904 overleed, volgde Johan Wagenaar hem op als directeur van de Toonkunstmuziekschool; daarnaast was hij dirigent van Toonkunstkooren, niet alleen in Utrecht, maar ook in Arnhem en Leiden. Toen hem in 1912 een aanbod werd gedaan om directeur te worden van het Amsterdams Conservatorium, sloeg hij dit, zeer tot

opluchting van de muziekstad Utrecht, van de hand. Echter, toen hem opnieuw een directeursfunctie werd aangeboden, ditmaal door het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, gaf hij wél gevolg aan deze uitnodiging.

Heel muzikaal Utrecht stond nu op stelten, men bewoog hemel en aarde om Wagenaar op zijn besluit te doen terugkomen, doch tevergeefs. Wouter Paap schrijft: „men had het gevoel dat er een stuk uit de ziel van de stad werd gesneden”. Het waren de minder gunstige financiële omstandigheden, die Wagenaar noopten van betrekking te veranderen. In 1919 vertrok hij dan ook voorgoed naar Den Haag, doch zijn hart bleef bij Utrecht.

Nog vele jaren bleef hij het Toonkunstkoor in Utrecht dirigeren. Daarbij kwam nu nog het Haagse Toonkunstkoor.

Op 17 juni 1941 overleed hij in Den Haag.

A. F. Bax

Catharijnesingel in de bocht

Bij de behandeling van de raadsvoordracht over het beschermd stadsgezicht (juni 1973) is de huizenrij tussen Vaartsestraat en Bleekstraat die op karakteristieke wijze de singelbocht aldaar beheerst, buiten de grens gelaten alleen in verband met reeds lang bestaande plannen voor een zuid-tangent.

Uitdrukkelijk werd daarbij gesteld dat deze bebouwing op zichzelf evenzeer binnen het beschermd

stadsgezicht thuishoorde als andere delen van de singelwand. Daar inmiddels de ideeën over de verkeersstructuur in en rond de Utrechtse binnenstad zodanig zijn gewijzigd dat ingrijpende wijzigingen in deze singelbocht niet meer te verwachten zijn, zou volgens Oud-Utrecht, als consequentie daarvan, het gemeentebestuur er bij de minister op aan moeten dringen ook dit gedeelte binnen de grenzen van het beschermd stadsgezicht op te

nemen. Bewoners van de desbetreffende huizen hebben de volgende brief gericht aan de koningin:

Aan Hare Majesteit de Koningin.

*Mevrouw,
Ondergetekenden, allen bewoners van huizen gelegen aan het gedeelte van de Catharijnesingel te Utrecht tussen de Vaartsestraat en de Bleekstraat, vragen beleeid Uwer Majesteits welwillende aandacht voor het volgende:*

Blijkens een bericht in het Utrechts Nieuwsblad van 16 januari j.l. zal o.a. ook de gevelwand van de huizen aan de buitenkant van de Singels gaan behoren tot het beschermde stadsgezicht.

Bij nader onderzoek naar de juiste begrenzing daarvan, verricht op kamer 47 van het Stadhuis, is tot hun grote bevreemding gebleken, dat het in de aanhef genoemde gedeelte van de Catharijnesingel niet tot het beschermde stadsgezicht zal behoren.

Dit heeft hen uitermate pijnlijk getroffen, omdat juist deze rij huizen één van de mooiste en meest karakteristieke gedeelten van negentiende eeuwse Utrechtse Singelgezichten is. Iedere onbevooroordeelde behoeft hiervoor maar vanaf de Tolsteegbrug of vanuit het plantsoen bij het bolwerk Sterrenburg in de richting van voornoemde huizenrij te kijken, om dit ten volle te kunnen beamen.

Het is daarom, dat zij zich tot Uwe Majesteit wenden met het eerbiedige verzoek alles in het werk te willen stellen om te bereiken dat eerder genoemde huizenrij alsnog tot beschermd stadsgezicht wordt verklaard, opdat dit stadsbeeld niet voor het nageslacht verloren gaat.

*Met de meeste hoogachting
verblijven zij
van Uwe Majesteit
de dw. drn.,
w.g. P. E. Visser*

Oud-Utrecht onderschrijft het bovenstaande gaarne, en heeft ter ondersteuning van dit initiaief een brief gericht aan het gemeentebestuur.

*F. Kipp
Foto: Gem. Film- en Fotodienst*

Janskerkhof 1 op poten?

Op het gemeentelijk verzoek om het op de monumentenlijst staande pand Janskerkhof 1 te mogen slopen in verband met de verbreding van de Lange Jansstraat werd door de minister enkele jaren geleden negatief beslist omdat de noodzaak niet kon worden aangetoond.

Door de ontwikkelingen rond het verkeer in de Zadelstraat en de consequentie daarvan voor andere straten heeft de gemeente zich opnieuw tot de minister gewend met het verzoek om in deze nieuwe situatie een doorbraak door het pand te mogen realiseren.

Oud-Utrecht meent hierover nogmaals te moeten reageren, aangezien volgens haar ook thans de noodzaak voor deze vermindering niet is aangetoond, in die zin, dat met behoud van het pand een redelijke oplossing niet mogelijk zou zijn. Terughoudendheid is hier van des te groter belang omdat

het om méér gaat dan alleen de aantasting van een monument. Het Janskerkhof staat terecht bekend als Utrechts gaafste historische plein. Maar deze gaafheid is een broos bezit, zeker waar de zuidelijke helft door vroegere ingrepen meer of minder is aangetast. Een doorbraak door Janskerkhof 1 kan de genadeslag daarvoor betekenen. Terwijl juist hier de hoek van het plein een duidelijk accent nodig heeft en de aansluitende bebouwing een overgang van straat naar plein zou moeten markeren, dreigt hier nu een niet minder duidelijk negatief accent.

*Tekst en foto:
F. Kipp*